

Kommittémotion

Motion till riksdagen 2016/17:3669

av Daniel Riazat m.fl. (V)

med anledning av prop. 2016/17:143 En stadieindelad timplan i grundskolan och närliggande frågor

Förslag till riksdagsbeslut

Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att regeringen bör utreda hur modersmålsundervisningen kan regleras som ett eget ämne i timplanen med ett visst antal timmar och tillkännager detta för regeringen.

En timplan likvärdig för alla elever

Statlig styrning av skolan är centralt för likvärdigheten, både mellan skolor och mellan elever. Därför är regeringens förslag till studieindelad timplan ett steg i rätt riktning. Alla elever ska ha samma rätt till kunskap oavsett var i landet de bor. I dag är skillnaderna mellan regioner, kommuner, och till och med kommundelar alldeles för stora. Bristen på statlig styrning och skapandet av en skolmarknad har haft katastrofala konsekvenser för det svenska utbildningssystemet som har blivit alltmer segregerat. Föräldrarnas bakgrund och utbildningsnivå är i dag det som har mest påverkan på om en elev klarar skolans kunskapskrav eller inte.

Andelen elever som är födda i ett annat land eller som har ett annat modersmål än svenska ökar. För dessa elever blir den ökande skolsegregationen ofta väldigt påtaglig. Den svenska skolans tilltagande segregering följer ett klassmönster som även har etniska perspektiv. Det är vanligt att föräldrar till elever med s.k. etniskt svensk bakgrund väljer bort skolor där många elever har utländsk bakgrund. Nyanlända elever tenderar också att koncentreras till vissa kommuner och vissa skolor. Åtgärder för att bryta såväl boendesegregationen som skolsegregationen är nödvändiga. Skolans resurser behöver också fördelas annorlunda jämfört med i dag, så att de skolor som har störst behov av resurser också ska få det.

Rätten till det egna språket

För att skolan ska kunna ge nyanlända och flerspråkiga elever de kunskaper de har rätt till behöver det alltså vidtas flera övergripande åtgärder inom skolpolitiken, men det kan även genomföras förbättringar i de insatser som särskilt riktas till dessa elever. En sådan åtgärd är att fastslå en garanterad undervisningstid i modersmål i timplanen.

När förslaget till ny timplan presenterades betonade regeringen vikten av likvärdighet mellan elever och mellan skolor. Men den likvärdigheten tycks bara gälla barn med endast svenska som modersmål. I förslaget till timplan ges inte modersmål samma status som övriga skolämnena med garanterad undervisningstid trots att ämnet har kunskapskrav och betygskriterier.

Goda kunskaper i modersmålet är en viktig utgångspunkt för all inlärning. Därför måste modersmålsundervisningen stärkas. Vi ska möjliggöra flerspråkighet tidigt i åldrarna eftersom det har betydelse för såväl den personliga identiteten som den intellektuella och emotionella utvecklingen.

Enligt Skolverket var 24 procent av landets grundskoleelever berättigade till modersmålsundervisning läsåret 2014/15. Men bara hälften av dessa barn deltog samma år i modersmålsundervisning. I dag läser också en majoritet av eleverna sitt modersmål utanför timplansbunden tid.

Lärande är starkt förknippat med modersmålet. Att befästa kunskaper i det egna språket är en väg till att lära också på svenska. Ämnet har därför det viktiga uppdraget att stödja eleverna i deras kunskapsutveckling. Det är av högsta vikt att fortsätta stärka modersmålsundervisningen. Därför vill Vänsterpartiet se en reglering i timplanen med ett minsta antal garanterade undervisningstimmar för att alla barn ska ha en likvärdig rätt till ett eget språk. Därför bör regeringen ges i uppdrag att utreda hur modersmålsundervisningen kan regleras som ett eget ämne i timplanen med ett visst antal timmar. Detta bör riksdagen ställa sig bakom och ge regeringen till känna.

Daniel Riazat (V)

Ulla Andersson (V)

Christina Høj Larsen (V)

Daniel Sestrajcic (V)

Ali Esbati (V)

Wiwi-Anne Johansson (V)